

О. О. Микитенко

47 МІЖНАРОДНА
НАУКОВА СЛАВІСТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«У ДНІ ВУКА КАРАДЖИЧА»
(14–18 вересня 2017 р., Белград, Сербія)

14–18 вересня 2017 року на філологічному факультеті Белградського університету (Сербія) відбулася 47 Міжнародна наукова славистична конференція «У дні Вука Караджича», яку щороку організовує Міжнародний славистичний центр (голова проф. Драгана Мршевич-Радович) за підтримки Міжнародного комітету славистів (голова проф. Бошко Сувайджич), Міністерства освіти та науки, Міністерства культури та інституцій Сербії. У цьому представницькому міжнародному зібранні беруть участь слависти з багатьох країн Європи. Цього року, крім Сербії, були представлені, зокрема, наукові та освітні центри Австрії, Болгарії, Італії, Косова, Німеччини, Польщі, Сербії, Росії, Словенії, України, Франції, Хорватії та Чорногорії. У межах широкої славистичної проблематики порушуються актуальні питання сучасної лінгвістики, літературознавства, фольклористики. Цього року темами Конференції стали такі: 1) Олександр Белич та «белградський стиль» (підтеми: літературна мова Белграда та «белградський» стиль; «белградський» стиль у літературі та літературній думці першої половини ХХ ст.); 2) сербська лексикографія – словники сербської мови як джерела граматичних та семантичних досліджень; 3) карнавалізація в сербській літературі.

Тематику Конференції було обрано невипадково, як з погляду на продовження попередніх славистичних зібрань, так і відповідно до спеціальних тем, присвячених О. Беличу, а та-

кож «Сербському словнику» В. Караджича на наступному XVI Міжнародному з'їзді славістів у Белграді.

Водночас і тема карнавалу та карнавалізації як його проєкції на текст літератури й фольклору (М. Бахтін) останнім часом набуває дедалі ширшого обговорення в сучасній науці. Карнавал, який визначив певну мову символічних конкретно-почуттєвих форм і моделей відтворення, у загальному культурологічному контексті вважається однією з найскладніших проблем дослідження, враховуючи як масштаби прояву, так і хронологічні межі. Увагу дослідників привертають питання, яким чином притаманне народному карнавалу відчуття світу зумовлювало особливості сюжетотворення та хронотопу, який відбиток це знайшло на різних рівнях організації авторського тексту (також фольклорного), як вплинуло на формування та розвиток різних жанрів і стилів літератури, інших видів культури й мистецтва як у національному, так і міжнародному вимірі. Фольклорно-етнологічне вивчення є особливо актуальним для синхронного та діахронного дослідження, представляючи історико-культурну вертикаль карнавалу та карнавалізації від народної традиції та усного тексту до масової культури й сучасної літератури.

Попри те що більшість доповідей зі зрозумілих причин стосувалася літератури – від ренесансних дубровницьких рукописних пам'яток до сучасної постмодерної літератури, – чимало питань стали предметом обговорення на фольклорно-етнологічній секції, яка працювала упродовж трьох днів і на якій було виголошено близько двадцяти доповідей. Зокрема, про досвід Вука Караджича стосовно культури карнавалу йшлося в доповіді «Сміхова (карнавальна) культура та народна творчість у світлі збирацької діяльності Вука Караджича» Зої Каранович (Новий Сад, Сербія). Валентина Питулич (Косовська Мітровиця, Косово) привернула увагу до сучасного стану традиції та народного карнавалу в доповіді «Обрядові

процесії у традиційній спадщині сербів з Косово та Метохії». Аналіз елементів карнавалізації на жанровому рівні народних жартівливих оповідань про хитрунів представила Снежана Самарджич (Белград, Сербія). Матеріал наративної традиції ромів став предметом аналізу в доповіді Данієли Попович-Николич (Ниш, Сербія). Еротичні метафори сміхової культури в контексті сучасного постфольклору розглянула Єленка Пандурович (Баня-Лука, Сербія). Габрієла Шуберт (Австрія) на прикладі оповідань І. Андрича та Р. Домановича показала, як завдяки карнавалізації епічного героя досягається його деміфологізація в літературному творі. У доповіді Оксани Микитенко (Київ, Україна) йшлося про внесок визначних славістів П. Богатирьова та М. Толстого у вивчення проблеми карнавалізації в народній культурі слов'ян, зокрема про порівняльний аналіз південно- та східнослов'янського календарно-обрядового тексту «Полазник».

Матеріали Конференції, як і щороку, будуть надруковані у збірнику Міжнародного славистичного центру.

Учасники Конференції також долучилися до всенародного свята – велелюдного зібрання в м. Тршичі, яке 84-й раз відбулося на батьківщині Вука Караджича, а також відкриття з цієї нагоди сучасного культурно-освітнього центру «Вук Караджич». Значення цього річного всенародного зібрання було засвідчено присутністю Президента Сербії Олександра Вуйчича, який у своїй доповіді наголосив на актуальності ідей Вука Караджича та ролі сучасної освіти й науки, зокрема на значенні проведення в Сербії наступного року XVI Міжнародного з'їзду славістів.